

використання, а також – проти використання його без потреби. Важливо, щоб значення іншомовного слова було зрозумілим, не набувало потворних форм, було науково обґрунтованим, а його використання було об’єктивною необхідністю.

Г.В. Янковська, доцент кафедри гуманітарних та соціально-економічних дисциплін ННПП НАВС, кандидат філологічних наук, доцент;

Б.С. Панченко, студент ННПП НАВС

ЗНАННЯ ДЕРЖАВНОЇ МОВИ ЯК НЕОБХІДНА УМОВА НАБУТТЯ ГРОМАДЯНСТВА УКРАЇНИ

Правову належність особи до держави визначає громадянство. Відповідно ст. 9 Закону України “Про громадянство України” однією з умов прийняття до громадянства України є володіння державною мовою або її розуміння в обсязі, достатньому для спілкування. Щодо процедури перевірки володіння або розуміння державної мови осіб, які хочуть отримати громадянство України, то маємо лише одну правову норму. Відповідно до Указу Президента України “Порядок провадження за заявами і поданнями з питань громадянства України та виконання прийнятих рішень” від 27 березня 2001 року № 215 про наявність необхідних знань з української мови свідчать: або документ про володіння державною мовою або її розуміння в обсязі, достатньому для спілкування, який видається в Україні керівником навчального закладу, місцевим органом виконавчої влади України або виконавчим органом місцевого самоврядування; або копію атестата чи витяг із залікової відомості диплома – для особи, яка має документ про

закінчення навчального закладу з вивченням української мови. Утім, наприклад, на підставі чого виконавчий орган місцевого самоврядування надає відповідний документ щодо володіння державною мовою такою особою та на підставі яких критеріїв він визначає, володіє чи розуміє державну мову особа – це все залишається незрозумілим.

Наразі у Верховній Раді України зареєстрований законопроект № 4569 від 26.03.2014 “Про внесення змін до Закону України “Про громадянство України” щодо спрощення порядку прийняття до громадянства України”. Зокрема для осіб – громадян Російської Федерації, які на знак протесту проти протиправної окупації Автономної Республіки Крим та міста Севастополь виходять з громадянства Російської Федерації, пропонується спрощений порядок прийняття до громадянства України. При цьому навіть незнання державної мови не є підставою для неприйняття до громадянства. Але запропоновано зобов’язати таких осіб протягом двох років все-таки вивчити державну мову та скласти потім відповідний автоматизований тест, що визначає рівень володіння державною мовою або її розуміння, достатній для спілкування. До речі, передбачено, що такий тест розробить Національна Академія Наук протягом трьох місяців з моменту набрання чинності закону. А вже недотримання цього зобов’язання вважається підставою до втрати громадянства України.

Варто зазначити, що ключовою умовою набуття громадянства більшості країн світу є знання державної (офіційної) мови. Так, наприклад, у Латвії для отримання громадянства потрібні знання латиської мови. Відповідно до Правил Кабінету Міністрів Латвійської Республіки № 973 від 2013 року “Правила про

встановлену Законом про громадянство перевірку знання латиської мови, основних правил Конституції Латвійської Республіки, тексту державного гімну, знань історії та основ культури Латвії” перевірка знань державної мови складається з усної та письмової частин, під час яких перевіряють володіння чотирма мовними навиками: слухання, говоріння, писання, читання.

Відповідно до Постанови Уряду Естонської Республіки від 20.03.20008 № 68 “Умови суміщення іспиту з естонської мови для осіб, які клопочуть про громадянство та здачу рівневого іспиту з естонської мови, а також порядок проведення іспиту” особа, яка хоче отримати естонське громадянство має знати державну мову не нижче від рівня B₁. Для іноземців, які планують отримати громадянство Молдови рівень володіння державною мовою визначається відповідно до Положення про оцінку мовної компетенції і визначення рівня володіння державною мовою іноземцями, які клопочуть про надання права на постійне перебування у Республіці Молдова, затверджене постановою Уряду Молдавської Республіки від 11.07.2011 № 524. При цьому розрізняють два рівні володіння державною мовою: незадовільний та середній.

У США легальні іммігранти, які мають право на отримання громадянства, повинні скласти іспит з основ громадянства та продемонструвати вміння читати і писати англійською мовою. Велика Британія посилює імміграційне законодавство, вводячи до потенційних кандидатів на роботу в країні особливий тест на знання англійської мови, історії країни та традицій. Під дію нової норми потрапляють фахівці високої і середньої кваліфікації, які мають право після тривалого перебування в країні звертатися із заявою про надання дозволу на постійне проживання. Відтепер іммігранти з

країн, що не входять до Євросоюзу, бажаючи працювати у Сполученому Королівстві, повинні проходити складний тест, який відповідає випускному іспиту середньої британської школи.

Як бачимо, володіння державною (офіційною) мовою є необхідною умовою набуття громадянства. В українському законодавстві з порушеного питання маємо чимало прогалин, багато декларативних правових норм. З метою формування дієвого та ефективного мовного законодавства України потрібно обов'язково: дати у законодавстві тлумачення поняття «володіння державною мовою»; описати процедурні питання перевірки відповідних знань (суб'єкт перевірки, форма, строки проведення, особливості перевірки та оголошення результату, отримання відповідного документа тощо); розробити відповідні завдання для перевірки рівня знань державної мови (тести, відкриті запитання та ін.).

А.М. Ткаченко, студентка Херсонського державного університету;

Науковий керівник: старший викладач кафедри галузевого права Херсонського державного університету **А.О. Гавловська**

ЮРИДИЧНІ ФІКЦІЇ В ЗАКОНОДАВСТВІ УКРАЇНИ ПРО РЕЛІГІЙНУ БЕЗПЕКУ

Зміна напрямів суспільного і державного розвитку диктує необхідність пошуку більш адекватних засобів регулювання та координації суспільних відносин, формування нового погляду на використовуваний у правовому житті інструментарій, який вже апробований практикою і може використовуватися для підвищення